

Tekst: Psalm 103

Mensen van God,

De illustratie uit het boek Doodgewoon op de voorkant van de liturgie geeft in één beeld het thema van vandaag op een prachtige manier weer.

De bloemen in de vaas, geknakt, afgevallen, donker van kleur. Het is de illustratie bij het gedicht

Moederdag

Opeens is het weer bijna Moederdag.
Dan maken we op school een fotolijstje,
of bloemen van gekleurd papier;
of klerenhangars voor de sier.
Gelukkig is er nog een ander meisje
dat aan de meester vraagt of ze iets anders maken mag.
De meester knikt.
Het is weer bijna dodemoederdag.

De vergankelijkheid van het leven waar kinderen soms al jong mee te maken hebben en iedereen als we ouder worden.

Afgelopen woensdagavond hadden we het er over, in gesprek met Christa Anbeek en Bette Westera. De manier waarop kinderen omgaan met de dood, daar zouden we soms zelf ook wel iets van willen hebben.

De ene keer heel verdrietig zijn, tranen met tuiten huilen en de andere keer met totaal andere dingen bezig zijn en je daar dan niet schuldig over voelen of teveel bezig zijn met het idee dat dat niet hoort, op dit moment vrolijk zijn.

In het boek Doodgewoon is die afwisseling er ook.

Bijvoorbeeld:

Horloge

Opa is dood, al een poosje.
Dat vind ik natuurlijk niet fijn.
Maar nu heb ik wel zijn horloge,
zijn koptelefoon en zijn trein.

Leven met de dood in je leven, leven met het idee van vergankelijkheid, van kwetsbaarheid, van broosheid.

Dat is niet zomaar gemakkelijk om dat toe te laten.

Christa Anbeek, die al een heleboel dood heeft ervaren in haar directe nabijheid zei woensdag dat ze er nog steeds niet mee kan omgaan.

Kun je er ooit mee omgaan, vraag ik me af?

Maar je moet wel, je doet het, elke keer weer, met vallen en opstaan.

In de psalm, psalm 103, die we gelezen hebben, zien we hoe de dichter worstelt met de vergankelijkheid van het leven en zien we ook waar hij zijn houvast in zoekt.

De dichter is zich er heel erg bewust van dat het leven kort is en vluchtig, bijna alsof het niet van waarde is:

Een mens leeft maar kort.
Hij is als een bloem in het gras
die maar heel even bloeit.
De wind gaat waaien en de bloem verdwijnt,
niemand weet meer waar hij stond.

Deze beschrijving van het mensenleven kan je mistroostig maken. Als dat het is wat het is, waartoe zijn we er dan in het leven?

Het kan relativiseren: waarom zouden we er ons zo druk over maken wat er allemaal in dat korte leven gebeurt?

Of, de andere kant op: het kan je overmoedig maken: dan moeten we gewoon maar alles doen wat we willen, pluk de dag, we hebben maar even, het is zo voorbij.

Of kan het je juist bewust maken van het leven in het nu: je hoeft niet naar van alles te streven. Het is goed zoals het is, je daarop richten maakt dat je aandacht krijgt voor de kleine dingen in het leven. Dichtbij, eenvoudig.

De beschouwing over de mens met een kortstondig leven is ingebed in een groot danklied.

Want het is zo dat de mens maar kort leeft, soms is dat zelfs werkelijk onverdraaglijk kort, maar hij of zij leeft in de liefde van de Eeuwige. Die liefde verdwijnt nooit.

De dichter is onuitputtelijk in de beschrijving van hoe de Eeuwige zich over de mensen ontfermt.

Hoe Hij kracht geeft, bemoedigt, vergeeft. Dat hij ziet hoe mensen kunnen lijden en dan wil helpen.

‘Want zijn liefde voor ons is zo groot, zo groot als de hele wereld’.

Die liefde van God vertaalt zich ook in de liefde van mensen voor elkaar. De illustratie bij het gedicht Moederdag is daar een mooie verbeelding van. Het zijn niet alleen maar dode, geknakte bloemen en alleen maar donkerte en zwaarte. Je ziet de rode hartjes, die soms als een bloem aan de stengel zitten, soms los neerwarrelen.

De liefde die zit in herinneringen van de persoon die is overleden. De liefde die gevoeld wordt bij overlijden in de onderlinge verbondenheid in een familie, tussen vrienden.

De liefde die blijft...

Ruim twee weken geleden waren we met een groep jongeren in Taizé. Het oecumenische klooster in Bourgondië. Waar duizenden jongeren jaarlijks naar toe trekken om gastvrij en liefdevol te worden ontvangen door de broeders.

Op de zondag dat we aankwamen 's avonds was die middag broeder Francois begraven. Broeder Francois was een van de eerste Nederlandse broeders die samen met Frere Roger het klooster mede heeft vormgegeven.

In de loop van de week werd duidelijk hoeveel deze broeder heeft betekend voor de mensen die er jaar na jaar komen. En met name ook voor jonge broeders die hij begeleidde op de weg om broeder te kunnen zijn in deze gemeenschap.

Een mentor, die vanuit zijn eigen ervaring het gemeenschapsleven en het gebedsleven met vallen en opstaan heeft geleerd. En die in het vertrouwen is gegroeid dat de Eeuwige de mensen kent en hen wil bemoedigen om hun weg in het leven, hun pelgrimage van vertrouwen, te gaan.

Hij is begraven vlak naast Frere Roger. De verse bloemen stonden op het graf uitbundig te bloeien.

Deze broeder heeft veel gezaaid in het leven dat hij leefde in Taizé. En hij heeft de oogst op het land zien staan. Zo leeft hij voort in de harten van velen.

Hij is overleden midden in het avondgebed.

Dat is een schokkende gebeurtenis, maar iemand vertelde dat zij net voordat dat gebeurde, zag hoe hij rondkeek met een warme glimlach; al die jonge mensen die in de kerk zitten, overal vandaan, met iets in hun hart dat verlangt naar rust en ruimte, naar liefde en bemoediging.

Deze week zette ik een bericht op Facebook over dat ik aan het peinzen was over het thema Vergankelijkheid. Ik schreef dat mijn wandeling door onze moestuin in herfsttenuue daarin bijzonder behulpzaam was. Vervolgens kreeg ik een mooie reactie, ik vond het eigenlijk een gedicht, wat nog weer een ander licht werpt op vergankelijkheid.

Deze vriend op Facebook schreef:

De moestuin is een mooie plaats om te zien
dat niets vergankelijk is.

Wel is alles voortdurend in verandering.

In de zonnebloem zit al de mest,
in de mest straks al de zonnebloem,
de zon, het organisme,
de adem, het zweet van de tuinier,
atomen van wat er altijd al was.

Wat we zien is dat alles tegelijk.

Een begin of einde is er niet aan,
net zomin als aan de mens.....

Eeuwigheid in het nu.

Zo moge het zijn